

Dzisna, m. powiat. gub. wileńskiej.

Powiat dziśnieński obejmuje północno-wschodnią część gubernji i graniczy: na północy i wschodzie z gub. witebską, od zachodu z Kurlandją, gub. kowieńską i pow. święciańskim, od południa z powiatem wilejskim i gub. mińską. Zajmuje przestrzeń 5,184,8 wiorst kw. Powierzchnia ziemi przedstawia wyniosłą równinę, dochodzącą przy wsi Kowale do 753,3 stóp nad powierzchnią morza. Z rzek najważniejsze są: Dźwina Zachodnia i dopływ jej Dzisna, zabierająca wszystkie prawie rzeki powiatu. Błotniste miejscowości grupują się przeważnie w poł. zachodniej części powiatu, - pomiędzy dopływami Dzisny. Jeziora rozsypane są po całej przestrzeni: jest ich 27; znaczniejsze: Akla i Perebrodzie w północnej części, Plisa i Sito w poł. wschodniej i Bohińskie w zachodniej. Grunta na ogół urodzajne, łąki

wyborne, uprawa lnu znaczna. Ludność powiatu wynosiła w r. 1907—229,256 osób płci obojga. Miasteczka znaczniejsze: Druja (5.513 mieszkańców), Głębokie, Postawy, Szarkowszczyzna i Łużki. Powiat dziśnieński został utworzony w r. 1795 z wschodniej części powiatu brasławskiego województwa wileńskiego i z poł. zachodniej części wojew. połockiego, które, jak wiadomo, nie było podzielone na powiaty.

Miasto powiatowe Dżisna położone jest na lewym brzegu Zachodniej Dźwiny, przy ujściu Dżisny. W odległości 300 wiorst od Wilna, 16 wiorst od st. Borkowicz kol. Witebsk-Dyneburg. Dżisna została wyniesiona do rzędu miast przez Zygmunta Augusta po utracie Połocka w roku 1563. W czasie wyprawy Batorego na Moskwę, Dżisna była ważnym stanowiskiem wojennym. Parafję katolicką fundował w Dziśnie Stefan Batory w r. 1583, powierzając ją Jezuitom połockim. W r. 1630 Krzysztof Malchewicz Chełchowski osadził tu Franciszkanów. Oni tu w r. 1773 wzniesli istniejący do dzisiejszego dnia murowany kościół, pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia N. M. P. Ludność w r. 1907 wynosiła 7138 osób płci obojej.

Pow. dziśnieński liczy stosunkowo największą ilość mieszkańców prawosławnych w gubernji.

W Dziśnie na jeden kościół jest aż sześć cerkwi prawosławnych.